Www. Ghita.Vn

2013

Tự học đệm Guitar Acoustic

PHẦN 1: KỸ THUẬT TAY TRÁI
PHẦN 2: KỸ THUẬT TAY MẶT

Sưu tầm và Biên soạn: **Quốc Đạt Acoustic**
Tài liệu của Thầy **Võ Tá Hân**

FaceBook: Quốc Đạt Acoustic
Group FB: Hội Yêu Guitar Acoustic

Mục Lục

PHẦN 1 :KỸ THUẬT TAY TRÁI 4
1.1 Cách tìm các hợp âm dùng trong một bài nhạc Việt 4
1.1.1 Tìm chủ âm của bài nhạc 4
1.1.2 Tìm các hợp âm trong bài nhạc 6
1.1.3 Đặt các hợp âm vào bài nhạc 7
1.1.2 Vài điều cần ghi nhớ 9
1.1.2.1 Quãng 9
1.1.2.2 Cung và nửa cung 9
1.1.2.3 Âm giai Đô trưởng 9
1.1.2.4 Căn bản âm giai trưởng 9
1.1.2.5 Tạo 1 âm giai trưởng từ các nốt khác 9
1.1.2.6. Làm sao để tạo hợp âm ? 10
1.1.2.7 Luật 1 – 4 – 5 10
1.1.2.8 Quãng 3 trưởng 3 thứ là gì ? 10
1.1.2.9 Hai câu thần chú 10
1.1.2.10 Những bước kế tiếp 11
1.3 Tìm các hợp âm để đệm bài MƯA HỒNG 12
1.5 Hợp âm 7 và sus 4 16
1.5.1 Hợp âm 7 16
1.5.2 Hợp âm sus4 17
PHẦN 2. KỸ THUẬT TAY MẶT 18
2.1 Nguyên tắc căn bản 18
2.1.1 Tìm xem bài nhạc thuộc nhịp gì ? 18
2.1.2 Định số lần "khảy" trong 1 ô nhịp 18
2.2 Đệm điệu VALSE-THU VÀNG (Cung Tiến) 20
2.2.1 Lời Ca 20
2.2.2 Hợp âm cho tay trái - Chủ âm Sol trưởng (G) 20
2.2.3 Cách đệm tay mặt 21
2.3 Đệm nhạc cộng đồng-BÊN ĐỜI HIU QUẠNH (Trịnh Công Sơn) 25
2.4 Đệm điệu SLOW-MƯA HỒNG (Trịnh Công Sơn) 32
2.5 Phân Loại Các Nhịp Điệu 39

2.5.1 Các Nhịp Điệu thuộc nhóm SLOW 40
2.5.2 Các Nhịp Điệu thuộc nhóm VALSE 44
2.5.3 Các Nhịp Điệu thuộc nhóm RUMBA 46
2.5.4 Đệm nhạc dân ca Mỹ theo phong cách TRAVIS 50
Phụ Lục 52

Vì trình độ đàn guitar và căn bản lý thuyết âm nhạc của mọi người đều khác nhau, viết một bài chỉ dẫn tổng quát cho mọi trình độ là điều không dễ. Do đó tôi sẽ trình bày 1 khung hình (framework) rồi từ đó tùy trình độ của mình mà các bạn sẽ tự tìm hiểu thêm.

PHẦN 1 :KỸ THUẬT TAY TRÁI

1.1 Cách tìm các hợp âm dùng trong một bài nhạc Việt

Trước hết nhìn vào 1 bản nhạc thì có hai trường hợp: hoặc bài ấy đã có ghi sẵn các hợp âm (chords), hoặc không ghi hợp âm nào cả. Nếu có ghi sẵn hợp âm thì tốt, vì vấn đề cho bàn tay trái đã được giải quyết xong và bạn chỉ còn cần tìm cách làm sao để chạy các ngón tay phải. Tuy nhiên thông thường thì các bản nhạc Việt không ghi kèm các hợp âm, và rất nhiều trường hợp tuy có ghi hợp âm nhưng nghe không xuôi tai cho lắm!

Do đó trước khi cầm lấy cây đàn, việc đầu tiên mà các bạn cần nắm vững là nên biết cách tìm các hợp âm dùng trong bài . Ba vấn đề chính thuộc bàn tay trái là:

1: Tìm chủ âm của bài nhạc
2: Tìm các hợp âm trong bài nhạc
3: Đặt các hợp âm vào bài nhạc.

1.1.1 Tìm chủ âm của bài nhạc

Hãy nhìn vào bộ khóa ở đầu bài nhạc, ta sẽ thấy có 3 trường hợp xảy ra

a) Bộ khóa không có dấu thăng giảm : Chủ âm của bài có thể là Do trưởng (C) hay La thứ (Am)

b) Bộ khóa có dấu thăng : Từ dấu thăng cuối cùng, cọng thêm nửa cung thì sẽ có tên chủ âm trưởng, rồi từ đó đếm xuống 2 nốt sẽ có tên âm giai tương ứng là chủ âm thứ.

c) Bộ khóa có dấu giảm : Nếu có 1 dấu giảm (Bb) thì chủ âm của bài có thể là Fa trưởng (F) hay Re thứ (Dm) . Nếu có hơn 1 dấu giảm, thì dấu giảm ngay trước dấu giảm cuối sẽ là tên của chủ âm trưởng và sau đó đếm xuống 2 nốt sẽ có tên của chủ âm ở cung thứ

Hỏi: Tại sao ta lại chưa biết rõ được chủ âm của bài nhạc thuộc cung trưởng hay thứ ngay như thế?
Đáp: Hãy tưởng tượng việc tìm chủ âm của một bài nhạc mới cũng như bạn đang đứng trước một căn nhà lạ. Bạn gõ cửa nhưng không biết người chủ gia đình ra mở cửa là người cha (trưởng) hay mẹ (thứ)

Bài tập:

a) Bộ khóa có 3 dấu thăng : 3 dấu thăng này theo thứ tự là Fa, Do, Sol. Dấu thăng cuối cùng là Sol (G) , vậy thì bài này có thể ở chủ âm La trưởng (A) (vì Sol # cọng ½ cung là La) . Nếu người cha tên là La (A) thì bà mẹ (âm giai tương ứng) tên là gì?
Từ La, đếm xuống Sol (G) rồi xuống Fa (F) . Phải chăng bà mẹ tên là Fa thứ ?

Không hẳn vậy, vì nhìn nơi bộ khóa thì sẽ thấy có dấu F# nghĩa là tất cả các nốt Fa trong bài sẽ mang dấu thăng.
Do đó tên của bà mẹ trong ngôi nhà này sẽ là Fa thăng (F#) và bài này cũng có thể thuộc chủ âm Fa thăng thứ (F#m)

b) Bộ khóa có 2 dấu giảm: 2 dấu giảm này là Si (B), Mi (E). Dấu giảm trước cuối cùng là Si (B), nên chủ âm bài này có thể là Si giảm trưởng (Bb major) hay Sol thứ (Gm)

Đến đây thì bạn đã tìm ra được bài nhạc này có thể thuộc một trong 2 chủ âm. Điều này tương tự như biết được tên người cha (trưởng) và người mẹ (thứ) trong gia đình này nhưng chưa biết ai là người ... "cầm quyền" trong nhà ?

Bước kế tiếp là tìm xem chủ âm nào là chính?
Muốn vậy bạn chỉ cần nhìn vào nốt cuối cùng trong bài nhạc. Nó là một trong 2 nốt này và đó là tên chủ âm của bài.

Thí dụ:

a) Bộ khóa có 2 dấu thăng (Fa# và Do#) và tận cùng bằng nối Si (B) : Bài này thuộc cung Si thứ (B minor) và âm giai tương ứng là Re trưởng (D). Nói một cách khác, trong gia đình này thì người vợ (Bm) cầm quyền (!) và người chồng (D) chỉ đóng vai trò thứ yếu.
Bài nhạc ở cung thứ thường có âm hưởng buồn.

b) Bộ khóa có 3 dấu giảm (Si b, Mi b, La b) và tận cùng bằng nốt Mi b (Eb) : Bài này ở cung Mi giảm trưởng (Eb major) và âm giai tương ứng là Do thứ (Cm). Trong "gia đình" này thì người chồng (Eb) cầm quyền, và người vợ (Cm) giữ vai trò thứ yếu. Bài nhạc ở cung trưởng có âm hưởng vui tươi, mạnh mẽ.

1.1.2 Tìm các hợp âm trong bài nhạc

Thông thường thì các bài nhạc Việt chỉ dùng 6 hợp âm chính. Thử tưởng tượng gia đình này có 4 con: 2 trai và 2 gái.
Ta đã tìm được 2 hợp âm chủ nhà rồi thì chỉ cần tìm thêm 4 hợp âm còn lại (tên của 4 đứa con) bằng cách áp dụng luật 1 – 4 –5 như sau:

Thí dụ như bài nhạc thuộc cung Do trưởng (C) - nghĩa là âm giai tương ứng là La thứ (Am). Nếu người cha là Do thì có thể tìm tên 2 đứa con trai bằng cách dùng 5 ngón của bàn tay trái mà đếm như sau:
Ngón cái : 1 Do - ngón trỏ 2 Re bỏ - ngón giữa 3 Mi bỏ - ngón áp út 4 Fa OK – ngón út 5 Sol OK
Như vậy thì bên phía cha và 2 con trai, ta sẽ có 3 hợp âm : Do (C), Fa (F) và Sol (G)

Về phía người mẹ (âm giai tương ứng), tương tự như trên ta sẽ có tên của người mẹ và 2 con gái là La thứ (Am), Re thứ (Dm) và Mi trưởng (E).

Ghi chú: Ai thắc mắc muốn hỏi tại sao 2 cô con gái lại là Re thứ (mà không là Re trưởng) và Mi trưởng (mà không là Mi thứ) thì cần biết về các nốt trong 1 âm giai (scale) và tên các quãng (interval) .

Trong âm giai La thứ (Am) (thuộc dòng người mẹ) thì các nốt trong âm giai này là A-B-C-D-E-F-G#-A, Tên của cô con gái thứ nhất bắt đầu ở nốt thứ 4 (đếm La Si Do "Re") Hợp âm Re có 3 nốt chồng lên nhau là Re Fa La (D F A) và nốt Fa không có dấu thăng . Quãng D-F là quãng 3 thứ , nên cô con gái thứ nhất tên là Re thứ (Dm) . Trong khi đó tên của cô con gái thứ hai bắt đầu ở bậc 5 (đếm La Si Do Re "Mi") . Chồng 3 nốt lên nhau ở Mi (E) sẽ có E – G# - B (để ý G# trong âm giai La thứ) và vì quãng E G# là quãng 3 trưởng, nên cô con gái thứ hai sẽ mang tên Mi trưởng (E)

Chưa có thì giờ tìm hiểu sâu xa thì nếu muốn tìm 6 hợp âm chính cho bài nhạc, ta chỉ cần ghi nhớ luật 1 – 4 – 5 . Đại khái (nên nhớ chỉ là "đại khái") là:

a) Ba hợp âm theo chủ âm trưởng (cha & 2 con trai) : 1 – 4 –5 (tất cả đều trưởng)
b) Ba hợp âm theo chủ âm thứ (mẹ & con 2 gái) : 1 thứ - 4 thứ - 5 trưởng

Thí dụ: Tìm 6 hợp âm dùng trong bài nhạc có 1 dấu thăng ở bộ khóa:

a) Bài này có thể thuộc Sol trưởng (G) hay Mi thứ (Em)
b) Dùng luật 1-4-5 theo nhánh G sẽ có 3 hợp âm G, C, D
c) Dùng luật 1-4-5 theo nhánh Em sẽ có Em, Am, B

6 hợp âm này là G – C – D – Em –Am – B

Đây là 6 hợp âm căn bản của một bài nhạc phổ thông mà người mới chơi đàn cần phải nắm vững. Từ 6 hợp âm "gốc" này mà người ta biến báo, thêm "mắm muối" vào để biến chúng thành vô số hợp âm mà các bạn thường thấy trong các tập sách nhạc

Một trong những biến thể đó là loại hợp âm 7, được thành lập bằng cách đặt thêm 1 nốt thứ tư trên 3 nốt của hợp âm căn bản (tức là hợp âm này nay sẽ có 4 nốt ở bậc 1-3-5-7) .

Trong khuôn khổ bài học tìm hợp âm theo lối "mì ăn liền" này, bạn chỉ cần nhớ 1 điểm nhỏ sau đây về hợp âm 7 là :
Để nghe êm tai hơn, tên của người con trai thứ hai và người con gái thứ hai (D và B trong thí dụ trên) có thể đổi thành hợp âm 7.

Như thế là tạm thời chúng ta đã hoàn tất việc tìm tên 6 người trong gia đình, và theo thí dụ trên thì 6 hợp âm dùng trong bài nhạc này sẽ là:

G – C – D7 – Em – Am –B7

1.1.3 Đặt các hợp âm vào bài nhạc

Tìm ra 6 hợp âm chính dùng trong một bài nhạc rồi, câu hỏi kế tiếp là làm sao biết được khi nào thì đổi hợp âm? Có 3 luật căn bản sau đây :

1) Thông thường với các bài nhạc Việt thì mỗi ô nhịp dùng 1 hợp âm, đổi ở phách 1, đầu nhịp. Với những bài nhịp 4 thì đôi khi dùng 2 hợp âm trong 1 ô nhịp , đổi ở phách 1 và 3.

2) Bài nhạc bắt đầu bằng chủ âm và kết ở ô nhịp cuối bằng chủ âm

3) Tùy theo chủ âm nào (trưởng hay thứ) mà những hợp âm của phe cha hay phe mẹ nắm đa số. Một bài bắt đầu ở cung La thứ (Am) thì hầu như 2 cô con gái (Dm và E7) sẽ theo sau mẹ mà ... lấn lướt trong ngôi nhà này! Sau khi bà mẹ và 2 cô con gái hát đã đời các hợp âm Am-Dm-E7 rồi thì ông cha và 2 con trai (C-F-G7) lúc ấy mới được ... lên

tiếng ... chỉ để thay đổi không khí! Tuy nhiên vì chủ âm là La thứ nên làm gì đi nữa thì cuối cùng, phe bà mẹ cũng dành lại chủ quyền. Do đó tất cả lại phải trở về cụm Am-Dm-E7 để chấm dứt ở chủ âm La thứ (Am)

Thông thường nếu biết đọc tên các nốt trong mỗi ô nhịp và thấy chúng giống như tên các nốt của hợp âm nào thì đó chính là hợp âm dùng cho ô nhịp này. Trong trường hợp học đệm đàn theo lối "cấp tốc" này thì ta chỉ còn cách là phải dùng tai nghe mà chọn ..."mò" như sau :

1) Tìm một bản ghi các hợp âm căn bản cho guitar - chỉ cần một trang tóm lược ghi vài chục hợp âm là đủ
2) Dùng cây guitar đánh trải 6 hợp âm căn bản cho thật nhuyễn và quen tai
3) Bắt đầu với chủ âm ở ô nhịp đầu tiên, hát ô nhịp kế tiếp và so với 6 hợp âm trên nghe xem hợp âm nào thuận tai nhất
4) Nên nhớ theo đúng 3 lời khuyên ghi ở phần này và tránh đừng chuyển đổi hợp âm lung tung.

Bạn chỉ cần theo mấy luật căn bản theo 3 bước trong bài này là có thể ... "trị được" khoảng 90% những bài nhạc Việt !

1.1.2 Vài điều cần ghi nhớ

Bài học ngắn trong phần 1 trình bày những quy luật "bỏ túi" giúp các bạn có thể tìm ra các hợp âm căn bản dùng trong 1 bài nhạc Việt nhanh chóng.

Muốn hiểu rõ thêm về những quy luật này thì các bạn cần biết vài điều lý thuyết căn bản sau đây:

1.1.2.1 Quãng

Hãy lấy các nốt nhạc sắp theo thứ tự : Do – Re – Mi – Fa – Sol –La – Si - Do (kết bằng Do cho trọn 8 nốt). Từ Do đến Re là quãng 2, Do đến Mi là quãng 3, Do – Fa (q 4) , Do – Sol (q 5) v.v... Nói chung thì quãng là khoảng cách giữa 2 nốt nhạc. Có nhiều loại quãng : trưởng , thứ, tăng, giảm, tùy thuộc vào khoảng cách giữa 2 nốt này. Để đo khoảng cách thì cần dùng đơn vị gọi là "nửa cung".

1.1.2.2 Cung và nửa cung

Nhìn trên phím đàn guitar, bạn để ý là từ nốt Mi lên Fa và Si lên Do chỉ cách nhau có 1 phím, còn giữa các nốt khác thì cách nhau 2 phím. Khoảng cách một phím như vậy là "nửa cung" và 2 phím là "1 cung".

1.1.2.3 Âm giai Đô trưởng

Hãy dùng cây guitar để đàn 8 nốt Do - Re – Mi – Fa – Sol – La –Si – Do và để ý đến khoảng cách cung (c) và nửa cung (nc) giữa các nốt. Ta sẽ thấy các khoảng cách này là: c,c,nc, c , c,c,nc hay để cho dễ nhớ thì đọc là : 1, 1, ½ , 1, 1, 1, ½ . Tám nốt này có thể xem là gồm 2 nhóm 4 nốt "Do Re Mi Fa" và "Sol La Si Do" cách nhau bởi 1 cung (giữa Fa và Sol). Mỗi nhóm 4 nốt này có cấu trúc 1, 1, ½ giống nhau.

1.1.2.4 Căn bản âm giai trưởng

Chuỗi 8 nốt xếp theo thứ tự tên nốt liên tiếp như trên gọi là 1 "âm giai", và chuỗi 8 nốt bắt đầu từ nốt Do nói trên nghe rất thuận tai. Người ta dùng chuỗi 8 nốt với khoảng cách giữa các quãng như thế (1, 1, ½ - 1 - 1, 1, ½) làm mẫu của một "âm giai trưởng".

1.1.2.5 Tạo 1 âm giai trưởng từ các nốt khác

Thử tạo 1 âm giai trưởng bắt đầu từ nốt Re. Hãy dùng cây guitar thì sẽ thấy ngay lập tức

a. Re – Mi : 1 cung > OK
b. Mi - Fa : nửa cung > không được, phải tăng lên Fa# để có 1 cung
c. Fa# - Sol : nửa cung > OK
d. Sol – La : 1 cung > OK
e. La – Si : 1 cung > OK
f. Si - Do : nửa cung > không được, phải tăng lên Do# để có 1 cung
g. Do# - Re : nửa cung > OK

Âm giai Re trưởng như thế sẽ mang 2 dấu thăng ở bộ khóa đầu bài nhạc (Fa# và Do#) . Khi đàn 1 bài ở cung Re trưởng thì luôn nhớ là tất cả các nốt Fa và Do đều phải tăng nửa cung. Cứ theo cách trên thì bạn sẽ tìm được bộ khóa (có mấy dấu thăng giảm) của tất cả các "âm giai trưởng" khác (hãy ghi nhớ : 1, 1, ½ - 1 - 1, 1, ½).

1.1.2.6. Làm sao để tạo hợp âm ?

Thử dùng âm giai Re trưởng. Trên mỗi nốt ta hãy viết chồng lên thêm 2 nốt : Do Mi Sol, Re Fa# La, Sol Si Re, Fa# La Do#…Tập hợp 3 nốt này tạo thành 1 "hợp âm" (nên nhớ 2 nốt cách nhau thì gọi là "quãng" như vừa định nghĩa). Tính từ gốc đi lên thì hợp âm Re trưởng gồm có 1 quãng 3 (Re Fa#) và 1 quãng 5 (Re La)

1.1.2.7 Luật 1 – 4 – 5

Khi chuyển từ hợp âm này sang hợp âm khác cũng có những quy luật riêng sao nghe cho hợp tai. Chuyển động căn bản nhất là từ hợp âm 1 (chủ âm) đi qua hợp âm ở bậc 4 rồi bậc 5. Ba hợp âm này đi với nhau rất hợp và có rất nhiều bài nhạc từ đầu đến cuối chỉ cần dùng 3 hợp âm này mà thôi. Sau này khi khá hơn thì ta sẽ bàn thêm về những chuyển động khác.

1.1.2.8 Quãng 3 trưởng 3 thứ là gì ?

Ba nốt "Re - Fa# - La" tạo thành hợp âm Re trưởng. Hãy để ý quãng 3 Re Fa# gồm có 2 cung (Re - Mi , Mi - Fa#) và được gọi là quãng 3 trưởng. Giờ đây nếu hạ nốt Fa# xuống nửa cung thành Fa (tức là chỉ còn 1 cung rưỡi) thì quãng Re Fa được gọi là quãng 3 thứ. Trên cây guitar, khi đàn 3 nốt "Re Fa La" thì nghe ra có vẻ buồn (so với hợp âm Re trưởng Re Fa# La nghe vui hơn) Chỉ cần thay đổi quãng 3 từ trưởng ra thứ (bớt đi nửa cung) mà bản chất của hợp âm sẽ đổi ngay từ vui ra buồn.

1.1.2.9 Hai câu thần chú

Trên đây chỉ là những lý thuyết hết sức căn bản mà tôi đã thâu gọn lại. Mới đọc qua thì sẽ thấy khó hiểu nhưng thực sự thì không đến nỗi nào!

Nếu muốn có thêm vài luật "bỏ túi" để tìm xem một hợp âm gồm có những nốt gì thì các bạn nên học thuộc lòng 2 câu … "thần chú" sau đây :

Fa Do Sol Re La Mi Si

và đọc ngược lại là:

Si Mi La Re Sol Do Fa

1.1.2.10 Những bước kế tiếp

Cứ dần dần rồi chúng ta sẽ bàn đến các loại hợp âm khác, không nên vội vã. Hiện tại chúng ta chỉ mới bắt đầu với 2 loại hợp âm "trưởng" và "thứ". Kế tiếp sẽ đến "tăng" aug (augmented), "giảm"dim (dimínished) rồi sẽ đến "6th", "sus" v.v..

Điều quan trọng là các bạn cần phải cảm nhận được cái cảm giác mà mỗi loại hợp âm tạo ra . Hiện tại chúng ta chỉ mới bắt đầu với hai loại hợp âm và phân loại ra rằng hễ hợp âm trưởng thì nghe vui mà hợp âm thứ thì nghe buồn. Tuy nhiên như vậy thì quá sơ sài vì những rung động của con người thì không chỉ có "vui" hoặc "buồn", mà còn biết bao nhiêu trạng thái khác giữa hai thái cực này.

Biết được những loại hợp âm này cấu tạo ra sao, gồm những nốt gì là chuyện dễ. Tuy nhiên cần phải rõ là những loại hợp âm này muốn diễn tả, hay mang lại cho ta cái cảm giác gì, đó mới là cái khó.

Nắm được cái ý của mỗi loại hợp âm, sau đó ta sẽ bàn đến các chuyển động hoà âm, nghĩa là làm sao để đi từ hợp âm này tiếp qua hợp âm khác cho thật êm tai. Nghe thì phức tạp lắm nhưng chúng ta sẽ dần dần đi qua từng bước.
Tóm lại thì từ đầu bài đến đây, chúng ta vẫn còn quanh quẩn ở bàn tay trái. Bạn nào ... thấm mệt thì không cần đọc hai chương này làm chi mà chỉ cần xem tên hợp âm ghi trên dòng nhạc là cũng đủ!

Với những bạn đã chịu khó đọc đến đây thì tôi nghĩ rằng bạn đã có đủ kiến thức để tự mình tìm các hợp âm cho 1 bài nhạc Việt giản dị. Tôi xin đề nghị các bạn thử áp dụng những điều vừa học để tìm các hợp âm cho bài MƯA HỒNG của Trịnh Công Sơn, viết ở chủ âm Do trưởng .

Tôi sẽ trình bày các bước phải theo trong bài kế tiếp. Tuy nhiên xin đề nghị các bạn nên tìm bài MƯA HỒNG và thử làm bài tập này trước.

1.3 Tìm các hợp âm để đệm bài MƯA HỒNG

Bài này thuộc cung Do trưởng (chủ âm là C). Theo nguyên tắc " gia đình 4 con ' và áp dụng ... "luật gia đình" 1 – 4 – 5 như đã nói ở những bài trước, bạn sẽ tìm ra được 6 hợp âm để đệm cho những bài thuộc cung Do trưởng (hay La thứ) như bài này.

Trong túi "bửu bối" của bạn sẽ có 6 hợp âm :

Do trưởng (1) – Fa trưởng (4) – Sol 7 (5)
La thứ (1) – Re thứ (4) – Mi thứ (5)

Với 6 hợp âm này (C , F , G7 , Am, Dm và Em) bạn có thể chỉ dùng tai mình nghe theo bài nhạc mà lắp các hợp âm này vào bài. Xin nhắc lại một vài quy luật như sau:

1. Đổi hợp âm ở phách đầu tiên, nghĩa là nốt đầu tiên ngay sau vạch nhịp. Đây là những chữ viết HOA trong bài
2. Hợp âm đầu tiên trong bài là chủ âm , ở đây là Do (C)
3. Bài nhạc tận cùng bằng cách về lại chủ âm (C)
4. Trước khi về lại chủ âm, thường dùng nhất là hợp âm bậc 5 (G7)

Đại khái giản dị chỉ có vậy thôi. Bạn thử hát bài MƯA HỒNG và cứ đến những chữ HOA là đổi hợp âm. Không cần để ý cách đàn tay mặt vội, chỉ cần đánh trải (arpeggio) thật nhẹ nhàng là đủ.

Trời ươm NẮNG (C) cho mây HỒNG (Am)
Mây qua MAU (F) em nghiêng SẦU (G7)
Còn mưa XUỐNG (G7) như hôm NÀO (F)
Em đến THĂM (G7) mây âm thầm (C)
Mang gió LÊN (G7) - (G7)

Người ngồi ĐÓ (C) trông mưa NGUỒN (Am)
Ôi yêu THƯƠNG (F) nghe đã BUỒN (G7)
Ngoài kia LÁ (C) như vẫn XANH (G7)
Ngoài sông VẮNG (C) nước dâng LÊN (G7)
Hồn muôn TRÙNG (C) – (C)

Này em đã KHÓC (C) chiều mưa đỉnh CAO (Am) - (F)
Còn gì nữa ĐÂU (G7) sương mù đã LÂU (Em)
Em đi VỀ (Am) chiều mưa ướt áo (F)
Đường phượng BAY (Dm) mù không lối VÀO (Dm)
Hàng cây LÁ (G7) xanh gần với NHAU (C) - (C)

Người ngồi XUỐNG (C) mây ngang ĐẦU (Am)

Mong em QUA (F) bao nhiêu CHIỀU (G7)
Vòng tay ĐÃ (G7) xanh xao nhiều (F)
Ôi tháng NĂM (G7) gót chân MÒN (Am)
Trên phiếm DU (Dm) - (G7)

Người ngồi XUỐNG (C) xin mưa ĐẦY (Am)
Trên hai VAI (F) cơn đau DÀI (G7)
Người nằm XUỐNG (C) nghe tiếng RU (G7)
Cuộc đời ĐÓ (C) có bao LÂU (G7)
Mà những HỜ (C) - (C)

Sau khi nắm vững phần đệm căn bản này, chúng ta sẽ có thể bàn thêm về những chỗ có thể thay đổi hợp âm để cho bài đệm nghe ..."tình" hơn, cũng như cách viết câu dạo đàn và câu kết.

1.4 Cách dùng CAPO

Với 6 hợp âm căn bản này, các bạn chỉ cần dùng tai mình để nghe và lắp các hợp âm sao để sao nghe cho thuận tai. Tuy nhiên nên nhớ đừng nhảy ... lung tung từ hợp âm này qua hợp âm khác một cách ... tự do quá, vì có nhiều chuyển động nghe rất chói tai . Khi học về hòa âm thì bạn sẽ biết có một số điều "cấm kỵ", có dịp tôi sẽ ghi ra những chi tiết này cho ai muốn nghiên cứu sâu xa hơn

Nắm vững được bửu bối gồm 6 hợp âm căn bản này, bạn cảm thấy an tâm bước ra sân khấu ... Chưa bắt đầu dạo đàn thì cô ca sĩ đã quay lại nói nhỏ rằng " Anh ơi, cung Do trưởng thấp quá, anh đàn cho em cao hơn, ở cung Mi trưởng được không?"

Ngay lập tức bạn dùng "bộ luật gia đình 1-4-5" và tìm ra ngay 6 hợp âm trong bài này là : E, A,B7 và C#m, F#m và Gm . Thế nhưng nguy quá vì mấy cái hợp âm "quái đản" này ... chưa biết bấm ở đâu cả vì mình ... chưa học !

Đang khi bối rối, cô ca sĩ lại thay đổi ý kiến " Hay là anh xuống cho em 2 tông cũng được!" Xuống 2 tông có nghĩa là từ chủ âm Do trưởng , hạ xuống chủ âm La trưởng (A)

Lại áp dụng "luật gia đình 1-4-5", bạn tìm ra ngay 6 hợp âm trong gia đình này là : A,D,E7 và Fa#m, Bm, C#m ... Lại cũng khổ vì toàn là những hợp âm lạ và trắc trở khó bấm.

Phải làm gì bây giờ ?

Thực sự thì trước khi ra "chiến trường", bạn cần học thêm 2 chiêu sau đây thì mới có thể gọi là tạm đủ căn bản để đệm được các bài nhạc cho ca sĩ hát, ở bất cứ cung nào.

Chiêu thứ nhất :
Tập thêm 1 bộ 6 hợp âm để đệm 1 bài ở chủ âm Sol trưởng (G)

Giả thử như bài Mưa Hồng được hát ở cung (tông , chủ âm) G thì 6 hợp âm căn bản của "gia đình cung C" sẽ thay đổi từ: C,F,G7 – Am,Dm.Em
ra thành
G,C,D7 – Em, Am,Bm

Đây là những thành viên trong gia đình cung Sol trưởng (G)

Để tìm bộ 6 hợp âm mới này có 2 cách, hoặc bắt đầu từ chủ âm G mà dùng luật 1-4-5 , hoặc nhìn vào trang nhạc viết cho cung Do trưởng (C) mà cứ nhìn thấy tên hợp âm nào thì cứ đếm lên 5 nốt (Do thành ra Sol, Fa thành ra Do v.v...)

Chiêu thứ hai: Dùng cái CAPO

"Capo" là một cái kẹp đàn rất thông dụng khi đệm đàn (và dùng trong Flamenco guitar) nhưng không dùng trong guitar cổ điển

Nếu muốn đệm nhạc cho mình và nhất là cho người khác hát thì nhất định là bạn phải tìm mua 1 cái Capo ở các tiệm nhạc.

Kẹp cái Capo từ phím 1 và nhích dần lên 6 thì tuy vẫn đàn 6 hợp âm trong cung Do trưởng, bạn đã có thể đệm cho casĩ hát ở các cung từ C# (Db) đến F# trưởng hay Gb trưởng.

Tương tự, nếu đàn ở cung Sol trưởng (G) và kẹp Capo từ phím 1 đến phím 4, bạn có thể đệm cho các bài nhạc từ cung Sol thăng trưởng (hoặc La giảm thứ) đến Si trưởng.

(Chú ý " Dùng Capo ở phím 5 mà đàn những hợp âm của gia đình G thì cũng tương tự như đệm bài hát ở cung Do trưởng . Tuy nhiên các hợp âm đàn ở vị trí này sẽ cao hơn nếu đàn cung C không dùng Capo. Trong trường hợp có 2 guitar cùng đệm cho 1 ca sĩ thì 1 cây đệm ở Do trưởng không Capo , còn cây kia đệm ở Sol trưởng với Capo ở bậc 5, nghe sẽ rất hay)

Nói chung lại thì chỉ cần nắm 6 hợp âm trong gia đình cung Do trưởng và thêm vào 3 hợp

âm mới là G, D7và Bm , tất cả là 9 hợp âm, thì bạn có thể đệm đươc tất cả, bất chấp ca sĩ có khó tính, thay đổi tông lên xuống thế nào đi nữa

Trở lại hai thí dụ ở đầu bài:

1. Ca sĩ đòi hát Mưa Hồng ở cung Mi trưởng >>>> Kẹp Capo ở phím 4 và đàn 6 hợp âm của gia đình Do trưởng (mà bạn đã thuộc lòng, hoặc đã ghi trên giấy rồi)
2. Ca sĩ đòi hát Mưa Hồng ở cung A trưởng >>>> Không thể đàn ở Do trưởng mà kéo Capo xuống, bạn sẽ lắp Capo ở phím 2, rồi đàn bài nhạc xem như ở cung Sol trưởng (G). Khi thành thạo rồi , bạn có thể nhìn vào bài nhạc đầu tiên với các hợp âm viết cho cung Do trưởng mà trong trí lập tức đếm lên 5 nốt. Điều này không khó, và nếu muốn tập đọc cho nhanh thì bạn nên chịu khó luyện thêm một câu ... "thần chú" khác là ...

Do Mi Sol / Re Fa La /Mi Sol Si / Fa La Do / Sol Si Re / La Do Mi, Si Re Fa

Nói chung là tập đọc các nốt trong âm giai thành từng nhóm 1-3-5 ... cho thật nhanh

Không những "thần chú" này sẽ giúp bạn chuyển cung (như trong thí dụ trên) mà còn sẽ giúp ích rất nhiều khi xác định tên các hợp âm

Tóm lại nếu phải đệm cho 1 ca sĩ hát đột xuất 1 bài ở cung trưởng dầu cho không có nhạc bản trước mặt thì bạn có thể làm như sau:
1. Thử dạo bài ấy ở cung Do trưởng, dạo 6 hợp âm trong "gia đình C" . Nếu ca sĩ thấy OK thì tốt quá
2. Nếu ca sĩ cho rằng Do trưởng quá thấp và đòi lên cao thì chỉ việc dùng Capo. Giản dị quá !
3. Nếu ca sĩ đòi hát thấp hơn thì chuyển qua cung Sol trưởng , dạo 6 hợp âm trong "gia đình G" rồi dùng Capo nếu cần!

Cho đến giờ , chúng ta vẫn còn bàn về lý thuyết cho bàn tay trái, nghĩa là làm sao để tìm hợp âm cho 1 bài nhạc Việt giản dị. Có lẽ như vậy cũng tạm đủ để bắt đầu bước qua phần kỹ thuật căn bản cho tay mặt.

1.5 Hợp âm 7 và sus 4

Tôi xin viết tiếp về 2 loại hợp âm cho bàn tay trái để các bạn có thêm vài "bửu bối" nữa, trước khi chuyển qua mục kỹ thuật cho bàn tay mặt.

1.5.1 Hợp âm 7

Trong những bài trước các bạn đã biết dùng luật 1-4-5 tìm 6 hợp âm căn bản để đệm các bài nhạc Việt phổ thông. Với một bài nhạc ở cung (chủ âm) Do trưởng (C) thì 6 hợp âm này là C, F, G , Am, Dm, E . Đây là những hợp âm được tạo bởi 3 nốt ở bậc 1,3,5 (hợp âm C gồm có Do, Mi, Sol, hợp âm F có Fa, La, Do v.v…) .Nay nếu thêm 1 nốt ở bậc 7 thì ta sẽ có 1 hợp âm tạo bởi 4 nốt, thí dụ G7 gồm Sol, Si, Re, Fa .

Tính chất của hợp âm 7 này ra sao và khi nào thì ta nên mang ra dùng trong bài nhạc? Nghe một hợp âm 7, ta sẽ có cảm giác không thuận tai, dường như có một cái gì không ổn, cần phải "giải quyết" bằng cách ngay sau đó trở về chủ âm thì mới êm tai.

Để đệm các bản nhạc Việt thì các bạn chỉ cần dùng hợp âm 7 tạo ở bậc 5 của âm giai. Thí dụ trong bộ 6 hợp âm dùng để đệm các bài nhạc cung Do trưởng (hay La thứ), thì chỉ có 2 hợp âm có thể chuyển qua hợp âm 7 là Sol7 (hợp âm tạo ở bậc 5 của âm giai Do trưởng) và E7 (hợp âm tạo ở bậc 5 của âm giai La thứ).

Như thế thì trong túi bửu bối để đệm nhạc của bạn trước đây có 6 hợp âm, nay sẽ có 8 hợp âm. Với một bài nhạc cung Do trưởng (hay La thứ) nay sẽ có C, F, G, G7 và Am, Dm, E, E7.

Nói chung với hợp âm 7, tạm thời bạn chỉ cần nhớ 3 điểm sau đây:

1. Chỉ dùng hợp âm 7 cho những hợp âm ở bậc 5
2. Sau khi dùng hợp âm 7 (ở bậc 5) thì chuyển về chủ âm. Thí dụ trong 1 bài nhạc ở cung C, sau khi dùng G7 thì chuyển về C (hoặc sau E7 thì về Am) và thường dùng cặp hợp âm này (G7 – C hoặc E7 – Am) ở cuối đoạn nhạc hay cuối bài
3. Khi tạo hợp âm 7, nên nhớ là nốt ở bậc 7 này phải cách chủ âm 1 cung . Thí dụ: C7 gồm Do-Mi-Sol-Sib >>> chứ không phải Si vì Si cách Do chỉ có nửa cung .

Ghi chú: *Sau này khi đi vào thể nhạc blues thì các bạn sẽ thấy rằng tất cả các hợp âm căn bản đều được chuyển thành hợp âm 7 (chứ không chỉ hạn chế ở những hợp âm bậc 5 như đã nói trên). Hợp âm 7 là loại hợp âm rất thông dụng trong những thể nhạc trẻ hiện đại và có rất nhiều loại như Major 7th, Minor 7th, Minor/major 7th, Major 7th flat 5th, Major 7th sharp 5th, 7th flat 5th,7th sharp 5th, Minor 7th flat 5th, Diminished 7th v.v... mà chúng ta tạm thời chưa cần bàn đến*

1.5.2 Hợp âm sus4

Hôm trước có bạn hỏi về sus4 nên nhân tiện tôi sẽ mang ra bàn ở đây luôn. Chữ "sus" là chữ viết tắt của "suspension" nghĩa là "treo lơ lửng". Lấy một hợp âm 3 nốt gồm các nốt ở bậc 1-3-5 , rồi thay vì dùng nốt ở bậc 3 mà chuyển thành nốt ở bậc 4 thì có hợp âm sus4. Thí dụ C (Do-Mi-Sol) thì Csus4 là Do-Fa-Sol.

Thông thường sau khi đàn 1 hợp âm sus4 thì ngay sau đó bạn cần về lại với hợp âm gốc. Chẳng hạn như ở cuối 1 bài nhạc cung Do trưởng, bạn có thể đàn Csus4 rồi mới kết thúc bằng chủ âm C.

Ngoài ra khi đệm nhạc Việt, bạn cũng có thể dùng sus4 ở bậc 5, để thay thế cho hợp âm bậc 5 ở cuối một phần của đoạn nhạc. Ở đây sus4 sẽ tạo một cảm giác lơ lửng, chờ đợi trong trí người nghe, trước khi bạn quay về với chủ âm ở phần sau của câu nhạc. Muốn rõ điều này, bạn có thể tìm nghe bài "Hẹn Hò" của Phạm Duy mà tôi đã chuyển soạn cho guitar (trong website http://hanvota.com/nhac). Bài này tôi soạn ở cung Am, và đã dùng Esus4 ở cuối phần đàn chậm, trước khi chuyển sang Am ở phần sau là một biến khúc (variation) đàn nhanh hơn ...

sus4 cũng như môt số những hợp âm ... "hoa lá" khác được dùng để trang điểm thêm cho phần hòa âm của một bài nhạc phong phú hơn. Trước mắt, khi mới tập đệm nhạc Việt thì nếu không dùng những hợp âm này cũng chẳng sao cả. Sau này khi đệm khá hơn rồi thì chúng ta sẽ bàn thêm về những hợp âm này.

PHẦN 2. KỸ THUẬT TAY MẶT

2.1 Nguyên tắc căn bản

Trước khi đi vào chi tiết về các thể loại đệm tay mặt, tôi xin trình bày một vài điều căn bản nhằm mục đích giúp các bạn có 1 cái khung (framework) để sau này có thể đệm tay mặt cho mọi bài hát:

2.1.1 Tìm xem bài nhạc thuộc nhịp gì ?

Nhìn vào 1 bài nhạc, bạn sẽ thấy các dòng nhạc được chia thành từng "ô nhịp" , cách nhau bởi 2 "vạch nhịp" . Trong mỗi ô nhịp sẽ có một số nốt nhất định, được xác định ở sau bộ khóa nơi đầu bài nhạc bởi những con số như 2/4 , 3/4 , 6/8 v.v…

Các con số ở trên (tử số) như 2, 3, 6 v.v.. cho biết trong mỗi ô nhịp có bao nhiêu "phách", tức là sẽ đưa tay đánh nhịp (hoặc lấy chân đập nhịp) bao nhiêu lần trong mỗi ô nhịp.

Các con số ở dưới (mẫu số) như 4,8,16 v.v…cho biết mỗi lần đập nhịp như vậy (mỗi phách) thì có giá trị là bao nhiêu lâu. Lấy nốt tròn làm đơn vị và mang ra chia 2, 4, 8 sẽ thấy 1 tròn = 2 trắng = 4 đen = 8 móc đơn . Số 4 có nghĩa là nốt đen, và 8 là nốt móc đơn v.v...

Như vậy, nhịp 2/4 có nghĩa là mỗi ô nhịp có 2 nốt đen , 9/8 có nghĩa là mỗi ô nhịp có 9 nốt móc đơn và 12/8 sẽ có 12 móc đơn trong 1 ô nhịp. Tuy nhiên trong thực tế thì không ai đập nhịp hết 6, 9, hay 12 lần trong mỗi ô nhịp vì như vậy sẽ … mỏi tay và rả chân lắm! Do đó người ta chỉ lấy tay đánh nhịp 2, 3 hay 4 lần trong mỗi ô nhịp mà thôi. Những bài nhạc có số 2,3,4 (như 2/4 , 3/8 , 4/4) đều thuộc loại này và được gọi chung là "nhịp đơn"

Với những bài mà số nhịp có tử số lớn hơn 2,3 hay 4 (như 6/8, 9/8 , 12/8) thì đây là những "nhịp kép", và muốn tìm "nhịp đơn tương ứng" thì dùng luật "trên chia 3, dưới chia 2" . Thí dụ, với nhịp 6 / 8 thì 6 chia 3 bằng 2 >>> 2 phách , và 8 chia 2 bằng 4 >>> nốt đen. Bài này có 2 phách, mỗi phách có giá trị 1 nốt "đen chấm" (1 đen + 1 móc đơn hay bằng 3 nốt móc đơn) . Chỉ để ý đến tử số thì bài nhạc 6/8 thuộc nhịp 2, và tương tự 9/8 thuộc nhịp 3 , 12/8 thuộc nhịp 4 phách

***Tóm tắt** : Bước đầu tiên là cần tìm xem bài nhạc (hay đoạn nhạc) thuộc nhịp 2, 3, hay 4.*

2.1.2 Định số lần "khảy" trong 1 ô nhịp

Khi dùng tay mặt để đàn, ta có thể "khảy "đàn bằng 1 ngón (cái, trỏ, giữa hoặc áp út : p – i – m - a) hoặc đánh trải một nhóm nốt. Hãy tạm thời gọi mỗi lần đàn như vậy là 1 "khảy" (stroke) .

Với một bài thuộc nhịp 2 thì ta có thể đàn 2 "khảy" trong mỗi ô nhịp. Thí dụ như trong khi tay trái bấm một hợp âm (C) thì tay mặt có thể đàn vài cách như sau:

a) trải - trải (dùng ngón cái đánh trải 2 lần)

b) cái - trải (dùng ngón cái đánh nốt bậc 1 của hợp âm - rồi sau đó đánh trải
c) p – ima (sau khi đàn phách 1 bằng ngón cái , đàn tiếp dây 1,2,3 bằng 3 ngón trỏ, giữa, áp út)

Nếu đàn môt cách từ đầu đến cuối mà không thay đổi như vậy thì nghe cũng chán, do đó bạn có thể tăng số "khảy" trong 1 ô nhịp lên gấp đôi (nhân hai) để "khảy" 4 lần trong mỗi ô nhịp và đệm tay mặt như sau:

a) p – i – m – a
b) p – i - ma - i
c) p – ima – ima - ima

Tương tự, bạn có thể tăng số "khảy" trong mỗi ô nhịp lên gấp ba (nhân 3) để "khảy" 6 lần trong mỗi ô nhịp và đệm như sau:
a) p – i – m – a – m – i

Tóm tắt: với một bài nhịp hai, bạn có thể "khảy" 2 , 4 hay 6 lần trong một ô nhịp . Tương tự, với nhịp ba thì có thể khảy 3,6,9 lần trong 1 ô nhịp, và với nhịp 4 thì có thể khảy 4,8,12 lần

Những bài nhịp 2 thường là những hành khúc và lối đệm tay mặt rất giản dị như đã trình bày ở thí dụ trên

Những bài nhịp 3 thuộc loại luân vũ (valse) và cách đệm tay mặt cũng rất giản dị như ta sẽ thấy trong thí dụ phần đệm cho bài THU VÀNG của Cung Tiến sẽ trình bày sau

Những bài thuộc nhịp 4 rất đa dạng và gồm hầu hết những thể loại thông dụng mà ta sẽ lần lượt bàn đến trong những bài kế tiếp.

Để kết thúc bài đầu tiên trong phần kỹ thuật tay mặt này, tóm tắt thì bạn cần nhớ các điểm sau đây:
1. Trước khi đệm, hãy nhìn xem bài nhạc thuộc nhịp 2, 3 hay 4
2. Mỗi nhịp sẽ có 3 cách đệm từ chậm đến nhanh (không đổi, nhân 2, nhân 3) với số "khảy" trong mỗi ô nhịp tăng từ bằng số phách (không đổi) lên gấp đôi (nhân 2) hoặc gấp ba (nhân 3)
3. Khi đệm một bài nhạc thì cần thay đổi lối đệm theo 1 trong 3 cách nói trên cho linh động. Thường nên bắt đầu bài với cách chậm (không đổi) rồi dần dần đổi lên nhanh hơn (nhân 2 hoặc nhân 3) khi qua điệp khúc và trở lại chậm để hết.

Ta hãy nhìn vào thí dụ đệm bài THU VÀNG là một bài nhịp 3 (valse) ở phần sau

2.2 Đệm điệu VALSE-THU VÀNG (Cung Tiến)

Trong phần này tôi sẽ chọn bài THU VÀNG của Cung Tiến làm thí dụ.

2.2.1 Lời Ca

Đoạn 1
Chiều hôm qua lang thang trên đường
Hoàng hôn xuống chiều thắm muôn hương
Chiều hôm qua mình tôi bâng khuâng
Có mùa thu về tơ vàng vương vương

Đoạn 2
Một mình đi lang thang trên đường
Buồn hiu hắt và nhớ bâng khuâng
Lòng xa xôi và sầu mênh mông
Có nghe lá vàng não nề rơi không?

Đoạn 3
Mùa thu vàng tới là mùa lá vàng rơi
Và lá vàng rơi khi tình thu vừa khơi
Nhặt lá vàng rơi xem màu lá còn tươi
Nghe chừng như đây màu tê tái

Đoạn 4 a
Chiều hôm qua lang thang trên đường
Nhớ nhớ buồn buồn với chán chường

Đoạn 4 b
Chiều hôm nay trời nhiều mây vương
Có mùa thu vàng bao nhiêu là hương

2.2.2 Hợp âm cho tay trái - Chủ âm Sol trưởng (G)

Đoạn 1
G – G – G – G
G – G – G – D
G – G – G – G
D – D – D – G – G

Đoạn 2
G – G – G – G
G – G – G – D
G – G – G – G

D – D – D7 – G – G

Đoạn 3
C - C – G – G
D – D – G – G
C – C – G – G
A – A7 – D – D7

Đoạn 4
G – G – G – G
G – G – C – D
G – G – G – G
D – D – D7 – G – G

2.2.3 Cách đệm tay mặt

Đoạn 1

p – ima – ima
(Dùng cách đệm căn bản : bài nhịp 3 > đàn 3 "khảy")

Đoạn 2
p – i – ma – i – ma – i
("nhân đôi" số phách để "khảy" 6 lần trong 1 ô nhịp)

Đoạn 3
p – i – m – a – m – i
(vẫn "nhân đôi" số phách, nhưng đàn arpeggio)

Đoạn 4a
trở về như đoạn 1 : p – ima – ima

Đoạn 4b
trở về như đoạn 2 : p – i – ma – i – ma – i

Ghi Chú :
Để mở đầu bài đệm thì bạn có thể dùng các cách giản dị như sau:
1. Có thể đệm căn bản các hợp âm G – D – G
2. Có thể dùng phần đệm cuối bài của đoạn 4b

Để chấm dứt thì bạn có thể đàn lại 2 câu nhạc cuối (đoạn 4b)

MIDI files của bài THU VÀNG:

Nghe bài nhạc:

Bạn nào chưa biết bài này có thể nghe qua MIDI file sau đây:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-nhac.mid

Chiều (G) hôm qua (G) lang thang (G) trên đường (G)
Hoàng (G) hôn xuống (G) chiều thắm (G) muôn hương (D)
Chiều (G) hôm qua (G) mình tôi (G) bâng khuâng (G)
Có (D) mùa thu về (D) tơ vàng (D) vương vương (G)

Một (G) mình đi (G) lang thang (G) trên đường (G)
Buồn (G) hiu hắt (G) và nhớ (G) bâng khuâng (D)
Lòng (G) xa xôi (G) và sầu (G) mênh mông (G)
Có (D) nghe lá vàng (D) não nề (D7) rơi không (G)

Mùa (C) thu vàng tới (C) là mùa (G) lá vàng rơi (G)
Và (D) lá vàng rơi (D) khi tình (G) thu vừa khơi (G)
Nhặt (C) lá vàng rơi (C) xem màu (G) lá còn tươi (G)
Nghe (A) chừng như đây (A7) màu tê tái (D) (D7)

Chiều (G) hôm qua (G) lang thang (G) trên đường (G)
Nhớ (G) nhớ buồn (G) buồn với (C) chán chường (D)
Chiều (G) hôm nay (G) trời nhiều (G) mây vương (G)
Có (D) mùa thu vàng (D) bao nhiêu (D7) là hương (G) (G)

Phần đệm cho mỗi đoạn như sau:

Đoạn 1:
p – ima – ima

Dùng cách đệm căn bản : "nhân 1" cho 1 bài nhịp 3 = đàn 3 "khảy" cho mỗi ô nhịp

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-main1.mid

Chiều (G) hôm qua (G) lang thang (G) trên đường (G)
Hoàng (G) hôn xuống (G) chiều thắm (G) muôn hương (D)
Chiều (G) hôm qua (G) mình tôi (G) bâng khuâng (G)
Có (D) mùa thu về (D) tơ vàng (D) vương vương (G)

Đoạn 2:
p – i – ma – i – ma – i

"nhân 2" số phách để "khảy" 6 lần trong 1 ô nhịp

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-main2.mid

Một (G) mình đi (G) lang thang (G) trên đường (G)
Buồn (G) hiu hắt (G) và nhớ (G) bâng khuâng (D)
Lòng (G) xa xôi (G) và sầu (G) mênh mông (G)
Có (D) nghe lá vàng (D) não nề (D7) rơi không? (G)

Đoạn 3:
p – i – m – a – m – i

vẫn "nhân 2" số phách, nhưng đàn arpeggio

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-main3.mid

Mùa (C) thu vàng tới (C) là mùa (G) lá vàng rơi (G)
Và (D) lá vàng rơi (D) khi tình (G) thu vừa khơi (G)
Nhặt (C) lá vàng rơi (C) xem màu (G) lá còn tươi (G)
Nghe (A) chừng như đây (A7) màu tê tái (D) (D7)

Đoạn 4a:
trở về như đoạn 1 : p – ima – ima

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-main4a.mid

Chiều (G) hôm qua (G) lang thang (G) trên đường (G)
Nhớ (G) nhớ buồn (G) buồn với (C) chán chường (D)

Đoạn 4b:
trở về như đoạn 2 : p – i – ma – i – ma – i

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-main4b.mid

Chiều (G) hôm nay (G) trời nhiều (G) mây vương (G)
Có (D) mùa thu vàng (D) bao nhiêu (D7) là hương (G) (G)

Câu dạo đàn:
Dễ nhất là dạo đàn với chuỗi hợp âm căn bản theo cách "nhân 1"

G - D - G - G

Tuy nhiên bạn có thể dùng 2 câu nhạc cuối cùng để mở đầu:

Chiều (G) hôm nay (G) trời nhiều (G) mây vương (G)
Có (D) mùa thu vàng (D) bao nhiêu (D7) là hương (G) (G)

Để kết thúc, bạn cũng có thể đàn lại câu cuối
Có (D) mùa thu vàng (D) bao nhiêu (D7) là hương (G) (G)

Và như vậy thì trọn bài đệm có thể nghe ra như sau:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-all.mid

2.3 Đệm nhạc cộng đồng-BÊN ĐỜI HIU QUẠNH (Trịnh Công Sơn)

Trong phần trên, tôi đã nêu ra vài điểm căn bản về phần đệm tay mặt. Nói tóm tắt là bạn cần a) xem bài nhạc thuộc nhịp 2, 3 hay 4 và b) Nhân số nhịp 1, 2, hay 3 lần sẽ có 3 cách đệm để chọn. Sau đó chúng ta cũng đã áp dụng những quy luật này để đệm 1 bài valse (nhịp 3) giản dị ("Thu Vàng" của Cung Tiến) .

Sau khi đã nắm được cái "sườn" căn bản này thì chúng ta có thể bắt đầu thay đổi, thêm bớt chút ít để cho phần đệm đàn được linh động hơn. Sau đây chúng ta hãy dùng bài BÊN ĐỜI HIU QUẠNH của Trịnh Công Sơn làm thí dụ:

Bài này viết ở cung Re thứ (Dm), nhịp 2/2 (2 dấu trắng trong 1 ô nhịp >>> nhịp 2) gồm có 4 đoạn chính và đoạn đầu như sau:

Một (Dm) lần chợt nghe (Dm) quê quán (C) tôi xưa (F)
Giọng (A) người gọi tôi (A) nghe tiếng (A7) rất nhu mì (Dm)
Lòng (Dm) thật bình yên (Bb) mà sao (C) buồn thế (F)
Giật (Dm) mình nhìn tôi (Bb) ngồi hát (A7) bao giờ (Dm)

Cách đệm của 3 đoạn sau cũng như vậy nghĩa là:

Dm Dm C F
A A A7 Dm
Dm Bb* C F
Dm Bb* A7 Dm

(Ghi chú : Nếu chưa quen đàn hợp âm Bb, có thể tạm thời thay thế bằng Dm ở đây)

Lời ca của 3 đoạn kế là

*****

Rồi một lần kia khăn gói đi xa
Tưởng rằng được quên thương nhớ nơi quê nhà
Lòng thật bình yên mà sao buồn thế
Giật mình nhìn tôi ngồi khóc bao giờ

Đường nào quạnh hiu tôi đã đi qua
Đường về tình tôi có nắng rất la đà
Đường thật lặng yên lòng không gì nhớ
Giật mình nhìn quanh ồ phố xa lạ

Đường nào dìu tôi đi đến cơn say
Một lần nằm mơ tôi thấy tôi qua đời
Dù thật lệ rơi lòng không buồn mấy
Giật mình tỉnh ra ồ nắng lên rồi

Điệp Khúc :
Hưm … hưm … hưm … hưm … hưm (2 lần)

Đệm : Dm C C Dm (2 lần)

Cách đệm tay mặt

Đây là 1 bài thuộc nhịp chẵn (nhịp 2 hoặc 4 - khác với nhịp lẻ: nhịp 3 đã bàn kỳ rồi). Ta có thể dùng cách "nhân 2" để đệm toàn bài này, như thế mỗi lần đệm 1 hợp âm như đã viết ở trên (mỗi ô nhịp dùng 1 hợp âm) thì sẽ "khảy" 4 lần.

Nếu theo đúng "sách vở" mà đệm p – i – m – a từ đầu đến cuối bài thì nghe rất đều đặn, không gì đặc sắc. Do đó tuy dùng một "cách" duy nhất là "nhân 2" để có 4 "khảy" trong một ô nhịp, ta có thể dùng 4 lối sau đây để đệm (thí dụ đàn hợp âm Dm để đệm 1 ô nhịp)

1 (dùng ngón cái hay ngón trỏ đánh trải)

Đếm 1 2 3 4

E-----1----------1-----1-------
B-----3----------3-----3-------
G-----2----------2-----2-------
D----- 0----------0-----0-------
A------------------------------
E------------- ----------------

2 (dùng các ngón p – i - am – i)

Đếm 1 2 3 4

E----------------1--------------
B----------------3--------------
G----------2----------2---------
D-----0-------------------------
A----- --------------------------
E---------------------------------

3 (dùng các ngón p – i – am – p)

Đếm 1   2   3   4

E----------1----------
B----------3----------
G----------2----------
D-----0----------0---------
A----- ----------
E----------

4 (dùng các ngón p – i – am)

Đếm 1   2   3   4

E----------1----------
B----------3----------
G----------2----------
D-----0----------
A----- ----------
E----------

Tóm tắt bài đệm:

Dạo đàn : Có thể dùng 2 câu điệp khúc Dm-C-C-Dm (2 lần) và đệm theo lối 1
Đoạn 1: Đệm theo lối # 1
Đoạn 2: # 2
Đoạn 3: # 3
Đoạn 4: # 4
Điệp khúc & Kết : Đệm theo lối 1

Một điểm nhỏ cần ghi nhớ là khi đàn mỗi hợp âm thì bạn nên đàn nốt bass (ngón cái) là nốt chủ âm. Dm thì bắt đầu bằng nốt Re (D), hợp âm Do trưởng (C) thì bass là nốt Do (C) v.v..

Phân tích :

Tuy toàn bài được đệm theo cách "nhân 2" nghĩa là sẽ có 4 "khảy" trong mỗi ô nhịp, ta

có thể ngân dài 1 "khảy" (lối 1 và 3). Nếu viết theo ký âm thì là đen – móc-móc (lối 1) hoặc móc-móc-đen (lối 2) . Thêm vào đó, mỗi "khảy" thì không hẳn chỉ đàn bằng 1 ngón (như p-i-m-a) mà có thể là 2 ngón cùng lúc (ma), 3 ngón (ima), hoặc đánh trải. Sau này các bạn sẽ học thêm về cách "chạy bass", đổi nốt ở một vài "khảy" trong hợp âm là bài đệm sẽ nghe thay đổi khác rất đặc biệt.

Tất cả những kiểu đệm thông dụng trong nhạc Việt như Rumba Bolero, Slow Rock v.v... như ta sẽ thấy trong những bài sau, đều là những biến thể từ cái "sườn" đã bàn đến nơi đây

Sau khi đã nắm vững được cái "sườn" căn bản này rồi thì bạn nên "thí nghiệm" và thay đổi, thêm bớt theo cách nói trên để tìm ra những cách đệm mới, tạo thành cách đệm đặc biệt cho riêng mình. Bí quyết chọn lựa là chỉ cần dựa vào tai mình sao cho nghe hay là được.

Sau này, khi đã "chán" nghe các hợp âm ở vị trí căn bản nơi đầu cần đàn, bạn nên học thêm những thế bấm khác của cùng hợp âm ở vị trí khác trên cần đàn ...

MIDI files của bài BÊN ĐỜI HIU QUẠNH:

Nghe bài nhạc:

Bạn nào chưa biết bài này có thể nghe qua MIDI file sau đây:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bendoi-nhac.mid

Bài này có 4 phần lập lại giống nhau

Phần đệm cho mỗi đoạn như sau:

Đoạn 1:
trải - nghỉ - trải - trải

Dùng cách đệm căn bản : "nhân 2" cho bài nhịp 2 = đàn 4 "khảy" cho mỗi ô nhịp . Tuy nhiên ở đây thì ta "nghỉ" khảy 3

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bendoi-main1.mid

Một (Dm) lần chợt nghe (Dm) quê quán (C) tôi xưa (F)
Giọng (A) người gọi tôi (A) nghe tiếng (A7) rất nhu mì (Dm)
Lòng (Dm) thật bình yên (Bb) mà sao (C) buồn thế (F)

Giật (Dm) mình nhìn tôi (Bb) ngồi hát (A7) bao giờ (Dm)

Điệp Khúc

Sau mỗi đoạn thì hát điệp khúc

đệm : p - trải - trải - trải

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bendoi-dk.mid

Hư m (Dm) ... hưm (C) ... hưm (C) ... hưm ... hưm ... hưm (Dm)
Hưm (Dm) ... hưm (C) ... hưm (C) ... hưm ... hưm ... hưm (Dm)

Đoạn 2:
p – i – am – i

vẫn "nhân 2" số phách để "khảy" 4 lần trong 1 ô nhịp

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bendoi-main2.mid

Rồi (Dm) một lần kia (Dm) khăn gói (C) đi xa (F)
Tưởng (A) rằng được quên (A) thương nhớ (A7) nơi quê nhà (Dm)
Lòng (Dm) thật bình yên (Bb) mà sao (C) buồn thế (F)
Giật (Dm) mình nhìn tôi (Bb) ngồi khóc (A7) bao giờ (Dm)

Đoạn 3:
p – i – am – p

tương tự như trước, nhưng lập lại ngón cái

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bendoi-main3.mid

Đường (Dm) nào quạnh hiu (Dm) tôi đã (C) đi qua (F)
Đường (A) về tình tôi (A) có nắng (A7) rất la đà (Dm)
Đường (Dm) thật lặng yên (Bb) lòng không (C) gì nhớ (F)
Giật (Dm) mình nhìn quanh (Bb) ồ phố (A7) xa lạ (Dm)

Đoạn 4:
Cũng vẫn là 4 khảy nhưng khi qua khảy 4 thì "nghỉ"

p – i – am - nghỉ

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bendoi-main4.mid

Đường (Dm) nào dìu tôi (Dm) đi đến (C) cơn say (F)
Một (A) lần nằm mơ (A) tôi thấy (A7) tôi qua đời (Dm)
Dù (Dm) thật lệ rơi (Bb) lòng không (C) buồn mấy (F)
Giật (Dm) mình tỉnh ra (Bb) ồ nắng (A7) lên rồi (Dm)

Câu dạo đàn

Có thể dùng câu điệp khúc để dạo đàn

Và như vây thì trọn bài đệm có thể nghe ra như sau:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bendoi-all.mid

In tro : Dm – C – C – Dm - Dm – C – C - Dm - Dm

Một (Dm) lần chợt nghe (Dm) quê quán (C) tôi xưa (F)
Giọng (A) người gọi tôi (A) nghe tiếng (A7) rất nhu mì (Dm)
Lòng (Dm) thật bình yên (Bb) mà sao (C) buồn thế (F)
Giật (Dm) mình nhìn tôi (Bb) ngồi hát (A7) bao giờ (Dm)

ĐK : Dm – C – C – Dm - Dm – C – C - Dm - Dm

Rồi (Dm) một lần kia (Dm) khăn gói (C) đi xa (F)
Tưởng (A) rằng được quên (A) thương nhớ (A7) nơi quê nhà (Dm)
Lòng (Dm) thật bình yên (Bb) mà sao (C) buồn thế (F)
Giật (Dm) mình nhìn tôi (Bb) ngồi khóc (A7) bao giờ (Dm)

ĐK : Dm – C – C – Dm - Dm – C – C - Dm - Dm

Đường (Dm) nào quạnh hiu (Dm) tôi đã (C) đi qua (F)
Đường (A) về tình tôi (A) có nắng (A7) rất la đà (Dm)
Đường (Dm) thật lặng yên (Bb) lòng không (C) gì nhớ (F)
Giật (Dm) mình nhìn quanh (Bb) ồ phố (A7) xa lạ (Dm)

ĐK : Dm – C – C – Dm - Dm – C – C - Dm - Dm

Đường (Dm) nào dìu tôi (Dm) đi đến (C) cơn say (F)
Một (A) lần nằm mơ (A) tôi thấy (A7) tôi qua đời (Dm)
Dù (Dm) thật lệ rơi (Bb) lòng không (C) buồn mấy (F)
Giật (Dm) mình tỉnh ra (Bb) ồ nắng (A7) lên rồi (Dm)

ĐK & Kết : Dm – C – C – Dm - Dm – C – C - Dm – Dm

2.4 Đệm điệu SLOW-MƯA HỒNG (Trịnh Công Sơn)

Trong những bài trước, chúng ta đã bàn về cách đệm những bài nhịp 3 (Valse, Boston) và nhạc cộng đồng - nhịp 2, hôm nay tôi sẽ viết về một lối đệm tổng quát rất thông dụng với các bài nhạc Việt, nhất là để đệm những bài nhạc Trịnh Công Sơn, có tiết điệu Slow du dương.

Đây là những bài nhạc thuộc nhịp có 2 hay 4 phách và chúng ta sẽ áp dụng lối đệm "nhân 3" nghĩa là sẽ đánh 3 "khảy" cho mỗi phách. Hãy trở lại với thí dụ đệm bài MƯA HỒNG như sau:

Xem lại bài trước, những hợp âm tay trái trong bài là:

C Am F G7 G7 F G7 C G7 G7
C Am F G7 C G7 C G7 C C

C Am F G7 Em Am F
Dm Dm G7 C C

C Am F G7 G7 F G7 Am Dm G7
C Am F G7 C G7 C G7 C C

Cách đệm chính cho tay mặt:

Bài này có thể đệm toàn bài theo cách căn bản "nhân 3" như sau:

1 (dùng các ngón p – i - m – a - m - i)

Hợp âm Do trưởng (C)

Đếm 1 2 3 4 5 6

E----------0----------
B----------1--------- --1----------
G----------0----------0------
D---------- ----------
A-----3----------
E----------

Nói chung thì với mỗi hợp âm, ta sẽ dùng ngón cái để đàn nốt bass mang tên chủ âm, rồi sau đó dùng 3 ngón i,m,a để đàn 3 dây trên.

Để dạo đàn thì có thể đệm tay mặt theo cách trên và đàn vài hợp âm căn bản như :

1) C G7 C

hoặc

2) C Am F G7

hoặc dùng câu kết

3) C Am F G7 C G7 C G7 C

Sau đó tiếp theo phần chính của bài nhạc :

Trời ươm NẮNG (C) cho mây HỒNG (Am)
Mây qua MAU (F) em nghiêng SẦU (G7)
Còn mưa XUỐNG (G7) như hôm NÀO (F)
Em đến THĂM (G7) mây âm thầm (C)
Mang gió LÊN (G7) - (G7)

Người ngồi ĐÓ (C) trông mưa NGUỒN (Am)
Ôi yêu THƯƠNG (F) nghe đã BUỒN (G7)
Ngoài kia LÁ (C) như vẫn XANH (G7)
Ngoài sông VẮNG (C) nước dâng LÊN (G7)
Hồn muôn TRÙNG (C) – (C)

ĐIỆP KHÚC

Này em đã KHÓC (C) chiều mưa đỉnh CAO (Am) - (F)
Còn gì nữa ĐÂU (G7) sương mù đã LẤU (Em)
Em đi VỀ (Am) chiều mưa ướt áo (F)
Đường phượng BAY (Dm) mù không lối VÀO (Dm)
Hàng cây LÁ (G7) xanh gần với NHAU (C) - (C)

Người ngồi XUỐNG (C) mây ngang ĐẦU (Am)
Mong em QUA (F) bao nhiêu CHIỀU (G7)
Vòng tay ĐÃ (G7) xanh xao nhiều (F)
Ôi tháng NĂM (G7) gót chân MÒN (Am)
Trên phiếm DU (Dm) - (G7)

Người ngồi XUỐNG (C) xin mưa ĐẦY (Am)
Trên hai VAI (F) cơn đau DÀI (G7)

Người nằm XUỐNG (C) nghe tiếng RU (G7)
Cuộc đời ĐÓ (C) có bao LÂU (G7)
Mà những HỜ (C) - (C)

Sau khi đã nắm vững cách đệm căn bản trên đây, muốn làm cho phần đệm phong phú hơn thì có mấy cách nhỏ sau đây:

1.Thay đổi cách đệm ở đoạn ĐIỆP KHÚC

Này em đã KHÓC (C) chiều mưa đỉnh CAO (Am) - (F)
Còn gì nữa ĐÂU (G7) sương mù đã LÂU (Em)
Em đi VỀ (Am) chiều mưa ướt áo (F)
Đường phượng BAY (Dm) mù không lối VÀO (Dm)
Hàng cây LÁ (G7) xanh gần với NHAU (C) - (C)

Vẫn dùng cách "nhân 3" để có 6 "khảy" cho mỗi hợp âm, nhưng nay ta sẽ đàn 4 "khảy" đầu và không đàn 2 "khảy" 5 & 6.
Dùng p - p - i - ma

Đếm 1 2 3 4 5 6

E----------0----------
B----------1-- ----------
G----------0----------
D---------- 2----------
A-----3----------
E----------

(Ghi nhớ: Hễ mỗi lần hát chữ HOA thì phải nhập với phần đệm đầu mỗi hợp âm, dùng ngón cái)

Hoặc :

Đánh trải 4 "khảy" bằng ngón cái

Đếm 1 2 3 4 5 6

E-----0-----0-----0------0----------
B-----1-----1-----1------1-- ----------
G-----0-----0-----0------0----------
D-----2----- 2-----2------2----------
A-----3-----3-----3------3----------
E----------

2. Chạy BASS

Một cách thứ hai thường hay dùng để "thay đổi không khí" là lối "chạy bass". Nói vắn tắt thì khi đệm, ta có thể thay thế "trải" cuối của một hợp âm bằng một nốt "bắt cầu" đưa đến nốt bass của hợp âm kế tiếp. Nốt bắt cầu này có thể cao hay thấp hơn tùy thuộc vào nốt bass của hợp âm trước.

Thí dụ trong bài Mưa Hồng có 3 hợp âm đi liền nhau : C Am F thì trước khi qua Am, ta đàn "khảy" 6 của hợp âm trước là nốt "chạy bass" Si (B). Sau đó trước khi qua hợp âm F , ta "chạy bass" với nốt Sol (G) .

Kết quả sẽ như sau:

Đếm 1 2 3 4 5 6 1 2 3 4 5 6 1 2 3 4 5 6

E----------0----------0----------1-----
B----------1------1----------1------1----------1------1--
G---- -----0----------2----------2----------
D-------- ----------
A-----3----- ----------2---0----------
E---------- ----------3---1----------

Tương tự như vậy, nếu hai hợp âm kế nhau là Am C thì nốt "chạy bass" sẽ là Si (B) để khi đàn thì sẽ nghe các nốt bass là A - B - C như từng bước thang lên xuống đều đặn rất êm tai.

Sau này khi đàn khá hơn, bạn có thể thử "chạy bass" 2 nốt bằng cách thay thế "khảy" 5 và 6. Thí dụ từ Am qua C , thay 2 "khảy" 5 & 6 của Am bằng hai nốt A, B và khi đàn thì sẽ nghe là A --- A-B-C ----

Cách đệm SLOW này có thể dùng để đệm những bài SLOW ROCK, tuy nhiên nếu muốn nghe cho đúng "mùi" Slow Rock thì phải đàn một "đơn vị" không phải gồm 6 "khảy" mà là 12 "khảy" như sau:

Đếm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1

E---------0---0---0---0----------0---0----------
B---------1- --1---1---1----------1---1----------
G---------0---0---0---0------ 0----------0-------
D----------2----------1 ---2----------
A-----3---------- -3--
E----------

Ghi chú:

Bài này thuộc nhịp 2 (có 2 phách trong mỗi ô nhịp) và mình dùng cách " nhân 3 " do đó mỗi nhịp sẽ luôn luôn có 6 "khảy"

Ở đoạn đầu thì mình đàn cả 6 khảy, tuy nhiên khi qua điệp khúc, tuy vẫn khảy 6 lần trong mỗi ô nhịp, thì chỉ đàn 4 "khảy" đầu mà thôi . Khi đếm qua khảy 5 và 6 thì không đàn (như có dấu lặng ở 2 khảy này)

Như đã viết, sau tìm ra số phách trong mỗi ô nhịp của 1 bài nhạc , ta có thể chọn 1 trong 3 cách là : nhân 1 , nhân 2, hoặc nhân 3 để tìm ra số phách trong mỗi ô nhịp của bài nhạc này. Ta có thể đệm bài Mưa Hồng bằng cách " nhân một " , nghĩa là mỗi ô nhịp chỉ cần đánh trải hợp âm 2 lần (cách này dễ đàn nhất) . Khó hơn thì dùng "nhân 2 " và khó hơn nữa là cách "nhân 3". Sở dĩ bài này tôi đề nghị chọn cách "nhân 3" một phần cũng vì trong bài nhạc có nhiều nhóm 3 nốt (liên ba) cho mỗi phách.

Khi qua điệp khúc thì mình cần thay đổi cách đệm "để thay đổi không khí" . Muốn đổi qua cách "nhân 2" để đệm đoạn này cũng được, không ai cấm . Tuy nhiên nếu đệm đoạn đầu "nhân ba" rồi sang đoạn điệp khúc lại "nhân hai" thì bài nhạc sẽ chậm lại. Thông thường điệp khúc là đoạn "cao điểm", do đó mình phải đệm sao cho dồn dập hơn . Vì vậy mà tôi đề nghị cách vẫn giữ "nhân 3 " nhưng đánh 4 trải rồi nghỉ 2 trải . Khi đánh 4 "trải" có thể theo cách p - i - m - am -nghỉ - nghỉ , hoặc có thể dùng ngón cái khảy toàn hợp âm 4 lần rồi nghỉ - nghỉ

Khi thấy 2 hợp âm ghi liền nhau , như (C) - (C) , thì đây có nghĩa là đến cuối câu nhạc nên ca sĩ ngân dài rồi nghỉ lấy hơi để qua đoạn sau . Tại đây mình phải đệm thêm 1 ô nhịp với hợp âm thứ nhì đã ghi

Viết thêm về "chạy bass" :

Lấy thí dụ chuỗi 3 hợp âm Am - C - D (đệm bài House of the Rising Sun) và chú ý tới những nốt đệm của 2 hợp âm Am và C.

Theo cách đệm căn bản thì :
Am sẽ đàn A - A - C - E - C - A (dây 5-3-2-1-2-3)

C sẽ đàn C - G - C - E - C - G (dây 5-3-2-1-2-3)

Có thể "chạy bass" bằng cách:

1) Thay thế "khảy" 6 (nốt A dây 3) bằng nốt B (bấm 2, dây 5)

2) Thay thế "khảy" 5 và 6 nghĩa là đổi 2 nốt C (dây 2) và A (dây 3) ở trên, bằng A (không bấm, dây 5) và B (bấm 2, dây 5)

Bạn có thể nghe thí dụ không chạy bass và 2 thí dụ chạy bass sau đây:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/chaybass.mid

Đánh rải hợp âm:

Muốn đánh rải thì có nhiều cách, giản dị nhất là dùng ngón cái hoặc ngón trỏ . Ngoài ra bạn còn có thể :
a) Dùng ngón cái nắm vào ngón trỏ theo kiểu "quạt trả" .
b) Dùng miếng khảy đàn (mediator) cầm giữa ngón cái & ngón trỏ
c) Dùng 2 ngón trỏ hoặc rasguedo (kỹ thuật flamenco) : đánh trải bằng các ngón út-a-m-i từ dây 6 đến dây 1 v.v…

Tất cả các cách trên đây đều tùy thuộc vào bài nhạc mình cần đệm. Chẳng hạn như khi phải đệm cho một nhóm bạn bè hợp ca một bài nhạc hùng như "Nối Vòng Tay Lớn" thì không thể nào dùng lối "finger picking" p-ami v.v… vì tiếng đàn sẽ bị át mất. Lúc ấy bạn cần đánh rải thật mạnh bằng các cách a,b,hay c trên đây

MIDI files cho bài MƯA HỒNG

1)Trọn bài đệm

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/muahong-all.mid

INTRO : C - Am - F - G7 - G7

Trời ươm NẮNG (C) cho mây HỒNG (Am)
Mây qua MAU (F) em nghiêng SẦU (G7)
Còn mưa XUỐNG (G7) như hôm NÀO (F)
Em đến THĂM (G7) mây âm thầm (C)
Mang gió LÊN (G7) - (G7)

Người ngồi ĐÓ (C) trông mưa NGUỒN (Am)
Ôi yêu THƯƠNG (F) nghe đã BUỒN (G7)
Ngoài kia LÁ (C) như vẫn XANH (G7)
Ngoài sông VẮNG (C) nước dâng LÊN (G7)
Hồn muôn TRÙNG (C) – (C)

ĐIỆP KHÚC

Này em đã KHÓC (C) chiều mưa đỉnh CAO (Am) - (F)
Còn gì nữa ĐÂU (G7) sương mù đã LÂU (Em)
Em đi VỀ (Am) chiều mưa ướt áo (F)
Đường phượng BAY (Dm) mù không lối VÀO (Dm)
Hàng cây LÁ (G7) xanh gần với NHAU (C) - (C)

Người ngồi XUỐNG (C) mây ngang ĐẦU (Am)
Mong em QUA (F) bao nhiêu CHIỀU (G7)
Vòng tay ĐÃ (G7) xanh xao nhiều (F)
Ôi tháng NĂM (G7) gót chân MÒN (Am)
Trên phiếm DU (Dm) - (G7)

Người ngồi XUỐNG (C) xin mưa ĐẦY (Am)
Trên hai VAI (F) cơn đau DÀI (G7)
Người nằm XUỐNG (C) nghe tiếng RU (G7)
Cuộc đời ĐÓ (C) có bao LÂU (G7)
Mà những HỜ (C) - (C)

2) Chạy Bass
Khi đàn lại phần A 2 (sau khi xong điệp khúc) bạn có thể thêm vào vài nốt "chạy bass" như sau:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/muahong-chaybass.mid

3)Câu dạo đàn khác :

Thay vì dùng câu dạo đàn căn bản C – Am – F - G7 – G7 , bạn có thể đổi thành :
C – G – Am – Em – F – G7 - C – C và nghe ra như sau:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/muahong-intro1.mid

Bạn cũng có thể dùng chuỗi hợp âm này để kết thúc bài nhạc
4)Câu dạo đàn độc tấu :

Từ chuỗi hợp âm trên, bạn có thể thêm vào vài nốt giọng chính để biến thành 1 đoạn độc tấu dùng để dạo đàn và kết thúc bài nhạc như sau:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/muahong-intro2.mid

2.5 Phân Loại Các Nhịp Điệu

Qua một số bài tập ở phần trên, các bạn thực sự đã đàn một số nhịp điệu thông dụng, chỉ có điều là chúng ta chưa gọi tên những nhịp điệu này mà thôi. Lấy thí dụ khi đệm bài "Bên Đời Hiu Quạnh", thì trong một bài này mà các bạn đã biến đổi cách đệm từ Slow, qua Slow Fox, Swing v.v...

Tôi nghĩ rằng cách hay nhất là tạm thời chia cách đệm các bài nhạc ra thành 4 nhóm:

1. Gia đình SLOW : Gồm những bài nhịp chẵn (2/2, 2/4, 4/4, 6/8 …) . Tùy cách nhân 1, nhân 2 và tùy tốc độ nhanh chậm, người ta sẽ có các nhịp điệu sau đây: Slow, Slow Fox, Blues, Swing, March , Fox trot, One Step, Two Step, Swing Fox, Boogie Woogie (Jive) . Nếu dùng cách nhân 3 thỉ sẽ đưa đến nhịp Slow Rock. Chúng ta sẽ đi vào chi tiết các loại nhịp điệu này sau

2. Gia đình VALSE : Gồm những bài nhịp lẻ (3/4 v…) . Tùy đàn nhanh chậm mà ta sẽ có Boston, Valse Lente, Valse Musette. Nhân 3 thì sẽ có Serenade, dùng nhịp chỏi thì có Java v.v…

3. Gia đình các nhịp khiêu vũ thông dụng: Từ nhóm nhịp chẵn của gia đình Slow, nếu thay đổi tiết tấu, dùng nhịp chỏi thì cũng có thể đưa đến những nhịp điệu khiêu vũ này. Tuy nhiên tạm thời để dễ học, ta hãy xếp những nhịp điệu này vào 1 nhóm riêng, gồm có những điệu như : Rumba, Bolero, Tango, Habanera, Pasodoble,Rock, Twist v.v…

4. Các loại đệm khác: Phần này gồm những bài nhạc với phong cách đệm tự do (thí dụ như bài "Tình Ca" của Phạm Duy thì không thể đệm một cách đều đặn theo các cách đã phân loại như trên mà phải đệm theo lối tự do. Những bài nhạc trẻ như nhạc Đức Huy v.v.. cũng có những cách đệm khác) Trong phần này, có thể chúng ta cũng sẽ bàn đến cách đệm nhạc "cao bồi" theo lối dân ca Mỹ. Lối đệm này mà đưa vào để đệm nhạc Việt thì e là không hợp, nhưng khi có thì giờ thì chúng ta sẽ lần lượt bàn đến cho … vui cửa vui nhà !

Trên đây đại khái là chương trình học đệm trong thời gian tới. Trong nay mai tôi sẽ đi vào chi tiết về những nhịp điệu trong gia đình SLOW.

2.5.1 Các Nhịp Điệu thuộc nhóm SLOW

Như đã nói ở phần trên, tùy theo những thay đổi trong ô nhịp mà ta sẽ có những nhịp điệu mang tên khác nhau. Những thay đổi này có thể do

a) đổi tốc độ,
b) đổi số "khảy" vì áp dụng lối nhân 1, nhân 2, nhân 3,
c) đổi cách chạy bass,v.v..

Nhóm SLOW là nhóm thông dụng nhất gồm những bài nhịp chẵn (2/2, 2/4, 4/4, 6/8 ...) . Bắt đầu với cách nhân 1 (có 2 phách thì khảy 2 lần, 4 phách thì khảy 4 lần) :

NHÂN 1:

Điệu SLOW : Slow là nhịp điệu chậm dìu dặt và dễ đàn nhất . Với cách nhân 1, bạn chỉ cần đánh trải (rải) mỗi phách một lần toàn bộ các nốt của hợp âm. Tuy nhiên thông thường để nghe cho hay thì người ta hay ngắt "trải" thứ hai, để cho có 1 sự cách biệt mỗi 2 phách .

Đệm Slow hợp âm Am.

Đếm 1 2 ngắt 3 4 ngắt

E-----0-------0-------0-------0---
B-----1-------1-------1-------1---
G-----2-------2-------2-------2---
D-----2-------2-------2-------2---
A-----0-------0-------0-------0---
E--- ----------

"Ngắt" là làm cho hợp âm vừa đàn tắt tiếng ngay. Nếu viết thành nốt nhạc thì sẽ là:

Phách 1: đen
Phách 2: móc đơn + lặng móc đơn .

"Ngắt" là thể hiện của dấu "lặng móc đơn" này

Nghe đệm điệu Slow chuỗi 4 hợp âm Am – Dm – E7 – Am như sau :

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/slow1.mid

SLOW FOX : Tương tự như SLOW nhưng đệm nhanh hơn

SWING : Tương tự như SLOW FOX nhưng nhanh và nhộn hơn

BLUES : Tương tự như SLOW, nhưng có thể không cần ngắt ở phách hai, nghĩa là đánh trải 2 hợp âm đều đặn, chậm và đậm tính day dứt ! Thực sự nghe ra thì rất gần với SLOW

MARCH : Cũng vẫn 2 phách nhưng đàn một cách mạnh mẽ, rắn rỏi : p - trải – p - trải

Đếm 1 2 3 4

E----------0----------0---
B----------1----------1----
G----------0----------0---
D----------2----------2----
A-----3----------3----------
E----------

Nói chung là những nhịp điệu trên đây đều cùng 1 gốc từ SLOW và chỉ khác nhau ở chỗ đàn nhanh hay chậm, dịu dàng hay cứng cỏi.

NHÂN HAI

Những nhịp trên đây có thể đàn theo cách nhân hai, nghĩa là 1 phách sẽ đàn 2 "trải", và cũng từ đó mà ta sẽ có vài biến thể mới :

FOX TROT : Nhanh và nhịp nhàng hơn FOX - Mỗi phách sẽ đàn:

bass móc đơn + trải móc kép + nghỉ móc kép .

Thường viết ở nhịp 2/4 - Xin nghe thí dụ sau đây:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/slow2.mid

ONE -STEP : Mang nhịp MARCH ra đệm theo lối "nhân hai" thì nghe sẽ bớt cứng cỏi, mà lại nhịp nhàng như FOX TROT. Thường viết ở nhịp 2/4, mỗi phách đàn 2 nốt móc đơn : p + trải (không ngắt)

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/slow3.mid

TWO -STEP : MARCH là nhịp đệm quân hành viết ở nhịp chẵn 2/4 hay 4/4. Nay nếu mang ra đàn ở nhịp kép 6/8 (cũng có 2 phách) , mỗi phách gồm : bass nốt đen + trải móc

đơn , thì nhịp hành khúc này nghe sẽ dịu và khoan thai hơn.

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/slow4.mid

SWING FOX : Vẫn từ nhịp điệu 2 phách của SLOW , nếu kết hợp phách đầu nhân 1, phách sau nhân 2 thì sẽ nghe ra rất nhịp nhàng và nhún nhảy. Đây là nhịp điệu SWING FOX

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/slow5.mid

SWING (nhanh) : Ở mục "nhân 1" ta đã có điệu SWING chậm gồm trải đen + trải móc đơn + nghỉ móc đơn. Nay nếu "nhân 2" để có :
Phách 1 : Trải móc đơn chấm + trải móc kép
Phách 2 : Trải móc đơn + nghỉ móc đơn >> đây là điệu SWING (nhanh) .

>>>Nên chú ý là ở phách 1, khi đánh trải móc kép thì dùng cách "trải ngược" nghĩa là dùng ngón trỏ đánh trải từ dây 1 đến 6 rất nhanh. Thông thường lâu nay mỗi lần nói đánh trải (rải) thì ta đàn các nốt theo chiều từ dây 6 đến dây 1 (trải thuận chiều)

Nghe mô tả như trên thật rườm rà nhưng nếu nghe qua thí dụ sau đây thì thực sự không khó:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/slow6.mid

BOOGIE WOOGIE (JIVE) - Nếu mang điệu SWING ra đàn và lại thêm phần chạy bè trầm (bass) thì ta sẽ có nhịp điệu BOOGIE WOOGIE nhộn nhịp rộn ràng.

Trong thí dụ sau đây :

Khi đệm ở hợp âm G (2 ô nhịp) thì ngón cái chạy bass: G – B – D – E – F – E – D – B

Khi qua C (2 ô nhịp) thì ngón cái chạy bass : C – E – G – A – Bb – A – G – E

Trước khi chấm dứt :
1 ô nhịp ở D thì bass là D – F# - A – D ,
1 ô nhịp ở C thì bass là C – E – G – C .

Dứt ở hợp âm G

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/slow7.mid

NHÂN BA

Tử điệu SLOW, nếu mỗi phách là 1 dấu đen, nay "nhân 3" (thành ra liên ba móc đơn) thì ta sẽ có SLOW ROCK . Điệu SLOW ROCK có thể viết ở nhịp 4/4 hay 6/8 (6 nốt móc trong 1 ô nhịp) . Trong một bài trước, tôi đã trình bày về 2 lối đệm SLOW ROCK cho phần đầu và điệp khúc của bài nhạc rồi, nên sẽ không nhắc lại ở đây

Trước khi chấm dứt bài về nhóm nhịp điệu SLOW, tôi xin khuyên các bạn thực sự không nên quá chú ý đến phần hình thức, tên các nhịp điệu rắc rối nói trên mà thêm … nhức đầu!

Đối với các bài nhạc Việt, cầm cây đàn trên tay, nhìn vào 1 bài nhạc nhịp chẵn, bạn chỉ cần chọn các hợp âm tay trái sao cho êm tai , rồi thì dựa trên những nguyên tắc căn bản, nhân 1, 2, 3 , tùy sức đàn mà bạn có thể chế biến để tự đệm bài nhạc dựa theo cảm xúc của mình. Như vậy thì mới có thêm yếu tố sáng tạo và mỗi lần đệm sẽ khác nhau tùy cảm hứng của mình …

2.5.2 Các Nhịp Điệu thuộc nhóm VALSE

Nhóm VALSE gồm những bài nhịp ba, giản dị hơn nhóm SLOW nhiều, vì chỉ có vài nhịp điệu, biến đổi từ:

a) đổi tốc độ,
b) đổi số "khảy" vì áp dụng lối nhân 1, nhân 2, nhân 3,

Bắt đầu với cách nhân 1 (có 3 phách thì khảy 3 lần) :

NHÂN 1:

Điệu VALSE : Bạn chỉ cần đánh :

Phách 1: ngón cái (p) nốt bass mang tên hợp âm
Phách 2 & 3 : Trải toàn bộ các nốt của hợp âm.

Bạn cũng có thể ngắt "trải" thứ hai và thứ ba.

Đệm VALSE hợp âm Am.

Đếm 1 2 3

E----------0-------0-----
B----------1-------1-----
G----------2-------2-----
D---------- ----------
A-----0----------
E---------- ---

Như đã nói trên, "ngắt" là làm cho hợp âm vừa đàn tắt tiếng ngay. Nếu viết thành nốt nhạc thì sẽ là:

Phách 1: đen
Phách 2 & 3: móc đơn + lặng móc đơn .

VALSE MUSETTE : Tương tự như VALSE nhưng đệm nhanh hơn

BOSTON : Tương tự như VALSE nhưng đệm rất chậm

NHÂN HAI

Nhịp VALSE trên đây có thể đàn theo cách nhân hai, nghĩa là 1 phách sẽ đàn 2 "trải", một ô nhịp sẽ đàn 6 trải. Người ta thường gọi đây là nhịp VALSE LENTE (cũng tương tự như BOSTON theo cách "nhân hai")

Trong bài THU VÀNG, ta đã đệm cách này như sau:

p – i – ma – i – ma – i

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/thuvang-main2.mid

NHÂN BA

Với mỗi phách là 1 dấu đen, nay "nhân 3" (thành ra liên ba móc đơn) thì ta sẽ có SERENADE .

Trong thí dụ sau đây thì cách đệm là :

P – i – m - p – i – m - p – i –m

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/serenade.mid

Tóm tắt lại thì gia đình **VALSE** chỉ có mấy điệu trên đây là chính. Trong bài tới tôi sẽ viết về nhóm **RUMBA** .

2.5.3 Các Nhịp Điệu thuộc nhóm RUMBA

Nhóm RUMBA gồm những điệu như RUMBA, BOLERO, MAMBO, CHA CHA CHA, CALYPSO .. tuy nhiên trong nhạc Việt Nam thì thông dụng nhất vẫn là RUMBA & BOLERO. Do đó trong phần này chúng ta sẽ bàn đến tiết điệu RUMBA căn bản và biến điệu thông dụng nhất là BOLERO

***Điệu RUMBA** : Thường viết ở nhịp 4/4 và tay mặt đệm theo lối **NHÂN HAI**, nghĩa là sẽ có 8 khảy trong mỗi ô nhịp*

Đệm Rumba hợp âm Am như sau:

Đếm 1 2 3 4

E----------0-----0----------0-----0-----------0-------
B----------1-----1----------1-----1-----------1-------
G----------2-----2----------2-----2-----------2-------
D---------- ----------
A-----0----------0----------

E----------0----------

Từ nhịp điệu chính trên đây, ta sẽ có Rumba Lente, Rumba Argentina, Rumba Moderato v.v... mà chúng sẽ bàn vào một dịp khác

Điệu BOLERO : Thường được viết ở nhịp 2/2 (2 phách trong mỗi ô nhịp) và cũng có 8 khảy trong mỗi ô nhịp.

Đệm Bolero hợp âm Am như sau:

Đếm 1 & 2 &

E----------0----------0----------0----------0-------
B----------1-- ---------1----------1----------1-------
G----------2----------2-------- ------2----------2-------
D---------- ----------
A-----0----------0----------
E-- - ----------0----------

BÀI TẬP: Đệm bài NẮNG CHIỀU của Lê Trọng Nguyễn.

Nghe midi bài này tại link sau đây:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/nangchieu.mid

Lời bài nhạc và các hợp âm trong bài như sau:

Qua bến(G) nước xưa(Em) lá hoa về(C) chiều ... (D7)
Lạnh lùng(G) mềm đưa(Em) trong nắng lưa(Am) thưa ... (D7)
Khi đến(G) cuối thôn(C) chân bước không(G) hồn ... (G)
Nhớ sao(Am) là nhớ(D7) đến người ngày(D7) thơ ... (D7)

Anh nhớ(G) trước đây(Em) dáng em gầy(C) gầy(D7)
Dịu dàng(G) nhìn anh(Em) đôi mắt long(Am) lanh(D7)
Anh nhớ(G) bước em(C) khi nắng vương(G) thềm ... (G)
Má em(Am) mầu ngà(D7) tóc thề nhẹ(G) bay ... (G)

Nay anh về(Em) qua sân nắng(Em)
chạnh nhớ câu thề(Em) tim tái tê(Am)
chẳng biết bây giờ(D7)
người em gái(D7) duyên ghé về đâu(G) ... (G)
Nay anh về(Em) nương dâu úa(Em)
giọng hát câu hò(Em) thôi hết đưa(Am)
hình bóng yêu kiều(D7)
kề hoa tím(Bm) biết đâu mà tìm(C) ... (D7)

Anh nhớ(G) xót xa(Em) dưới tre lá (C) ngà..... (D7)
Gợn buồn(G) nhìn anh(Em) em nói: "Mến(Am) anh!"... (D7)
Mây lướt(G) thướt trôi(C) khi nắng vương(G) đồi ... (G)
Nhớ em(Am) dịu hiền(D7) nắng chiều ngừng(G) trôi... (G)

Thay vì chỉ đệm 1 cách từ đầu đến cuối nghe ra sẽ rất chán tai, các bạn nên luôn tìm cách biến đổi các nhịp đệm. Chẳng hạn như bài này có thể đệm theo 3 cách sau đây:

1. Dùng cho đoạn A 1 , 4 câu đầu: Đệm Bolero căn bản, nhưng thay đổi 2 nốt bass cuối

Đếm 1 & 2 &

E----------3----------3----------3----------3-------
B----------0- ----------0----------1----------1-------
G----------0----------0------ --------2----------2-------
D-----------------------------0---------- ----------
A---1----------
E-----2---

2. Dùng cho đoạn A 2 , 4 câu tiếp theo và 4 câu cuối bài: Đệm theo lối đánh trải:

Đếm 1 & 2 &

E----------3-----------------------------------
B--------- ----0----------0-----------------0----------
G---------0---------- -------0-----------------0-------
D----------------------------------- 0-----------------
A-- -------
E-----2---

3. Dùng cho đoạn điệp khúc: Đệm theo lối chỉ dùng ngón cái

Đếm 1 2 3 4

^ V V ^ V

E----------3------3----------3-----3------3-------
B--------- ------0----------0----------0-----0------0-------
G----------0--------- ---0----------0-----0------0-------
D----------0---------- ----------
A---------1---------- ----------
E-----2-- -

Điểm quan trọng nhất ở đây là dấu " V " . Bạn đánh dấu V này bằng cách dùng ngón cái khảy ngược từ dưới lên trên (từ dây 1 đến dây 6)

Nghe midi phần đệm bài Nắng Chiều :

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/bolero.mid

Để dạo đàn thì bạn có thể dùng câu cuối hoặc dạo chuỗi hợp âm căn bản

2.5.4 Đệm nhạc dân ca Mỹ theo phong cách TRAVIS

Trong những phần trước, chúng ta đã bàn về các cách đệm những bài nhạc Việt phổ thông. Chương này sẽ giới thiệu một lối đệm guitar rất phổ thông, dùng trong các loại nhạc dân ca (folk), nhạc đồng quê (country) - hay có người còn gọi là nhạc "cao bồi" - và blues của Mỹ.

Lối đệm này thường được gọi là "Travis", theo tên của Merle Travis, là một trong những cách đệm phổ thông nhất và đã ảnh hưởng lớn đến các tay chơi đàn nổi tiếng của Mỹ như Chet Atkins.

Lối đệm này tương đối được đàn khá nhanh, với các nốt bass liên tục đổi dây và vài nốt trên theo nhịp chỏi (syncopated). Nhờ vậy mà nó tạo nên một cảm giác thôi thúc mạnh và một âm thanh sống động.

Nhiều người thường dùng từ "Travis" để gọi chung tất cả những lối đệm với phần bass liên tục đổi dây. Tuy nhiên thực sự thì mẫu đệm căn bản nhất của Travis là như sau:

Đếm 1 2 3 4 5 6 7 8

E----------
B-----0----------0----------
G----------0----------
D----------0----------0-----
A----------
E-----3----------3----------

Bạn có thể xem score và nghe midi cách đệm Travis cùng với 13 cách đệm biến thể của Travis tại link sau đây:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/travis-01.jpg

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/travis-02.jpg

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/travis.mid

Trong những phần trước, chúng ta đã bàn về các cách đệm những bài nhạc Việt phổ thông. Chương này sẽ giới thiệu một lối đệm guitar rất phổ thông, dùng trong các loại

nhạc dân ca (folk), nhạc đồng quê (country) - hay có người còn gọi là nhạc "cao bồi" - và blues của Mỹ.

Lối đệm này thường được gọi là "Travis", theo tên của Merle Travis, là một trong những cách đệm phổ thông nhất và đã ảnh hưởng lớn đến các tay chơi đàn nổi tiếng của Mỹ như Chet Atkins.

Lối đệm này tương đối được đàn khá nhanh, với các nốt bass liên tục đổi dây và vài nốt trên theo nhịp chỏi (syncopated). Nhờ vậy mà nó tạo nên một cảm giác thôi thúc mạnh và một âm thanh sống động.

Nhiều người thường dùng từ "Travis" để gọi chung tất cả những lối đệm với phần bass liên tục đổi dây. Tuy nhiên thực sự thì mẫu đệm căn bản nhất của Travis là như sau:

Đếm 1 2 3 4 5 6 7 8

E----------
B-----0----------0----------
G----------0----------
D----------0----------0-----
A----------
E-----3----------3----------

Bạn có thể xem score và nghe midi cách đệm Travis cùng với 13 cách đệm biến thể của Travis tại link sau đây:

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/travis-01.jpg

http://hanvota.com/nhac/guitar/dem/travis-02.jpg

Phụ Lục

Bảng Hợp Âm Thông Dụng

